

محتوای انقلاب آموزشی

چه ارزشهایی در انقلاب آموزشی باید احیا گردد

بر آوردن نیازهای حال و آینده خود و اجتماع در طریق کسب رضای خدا باشد و در مسیری صحیح به کار و فعالیت پردازد بدیهی است که برای وصول باین اهداف، محتوای جامع و شامل باید در نظر گرفته شود.

کلیاتی درباره محتوا : در این انقلاب و اصولا در تربیت اسلامی، محتوا بر اساس نیاز است و فرض بر این است: آنچه که آدمی در طول مدت زندگی فردی و اجتماعی بآن نیاز دارد از طریق تربیت برآورده گردد.

حال باید دید آدمی برای ورود به زندگی اجتماعی و رفع نیازهای حادث به چه چیزهایی احتیاج دارد ؟ از چه اصول

در نظام تربیتی اسلام، محور همه برنامه‌ها و تعالیم، رعایت فرمان خدا و احوال ناس است، هرگونه برنامه آموزشی در جهت قداست و استواری احکام الهی و بر اساس حقوق و اخلاق انسانی است، نظام در طریق خودکفائی و نجات از فرهنگ و ازداتی و اسارتهاست، جنبه‌های مردمی در آن ملحوظ و مفاهیم انسانی و اجتماعی اندیشیده در آن مورد نظر است.

در این نظام تلاش بر آن است که آدمی پذیرای مسئولیتی ارزنده و خطیر گردد و از آمادگی کافی برای مشارکتی فعال در زندگی اجتماعی برخوردار شود.

در عین کسب مهارت شغلی جهت

بداو ، قدر ، قضا و مسائل مربوط بعدل ، جبر و اختیار ، مطالبی در زمینه نبوت ، وحی ، اعجاز ، آوردن احکام من عندالله ، جنبه‌هایی مربوط به خلافت ، امامت و ولایت ، مسائل کلی و جزئی آن ، شناخت انبیاء و امامان ، مباحث مربوط به معاد ، به قبر ، به صراط ، به میزان ، به دوزخ ، به بهشت و . . . می‌تواند در محتوا باشد .

در جنبه احکام و تعالیم باید مباحثی در زمینه طهارت ، حدود ، دیات ، فروع دین ، مباحث مربوط بان از نماز ، روزه ، خمس ، زکوة ، حج و جهاد و . . . در سطوح مختلف باید محتوا گنجانده شود ، شك نیست که در این قسمت سعی بر آن است که تعلیم اسلامی شناخته و چهره واقعی دین معرفی گردد .

۳- طبیعت و موجودات : بخشی از محتوا شامل معرفی و شناساندن جهان طبیعت و پدیده‌های موجود آن است ، در این زمینه ضروری است از سرگذشت زمین ، ماه و خورشید و ستارگان ، حرکت و مسیر آنها ، آب و هوا ، هستی و بلندی کوه و دشت و جنگل ، زود و دریا و اقیانوس ، معادن و کنزها ، گیاهان ، حیوانات گوناگون و . . . سخن بیان آید .

شك نیست که در این زمینه بحث از راه‌های بهره‌برداری از این طبیعت و منابع کیفیت توجیه انسان در این پهنه گیتی ، نوع موضع‌گیری و روابط انسان با پدیده .

سال بیست و یکم شماره ۲

و ضوابطی باید آگاهی داشته باشد ؟ چه فنونی را باید بیاموزد و چه حقایقی و واقعیت‌هایی را باید بداند ؟ چه تعلیماتی را باید بگیرد تا برای ورود بدنیهای متحول آینده آمادگی داشته باشد ؟ بانگاهی اجمالی به نیازهای فرد و جامعه میتوان مسائل زیر را برای محتوا مطرح کرد :

۱- در باره انسان : بخشی از محتوا می‌تواند درباره معرفی انسان ، اصل و منشاء آفرینش او ارزش و کرامت او ، وظایف و مسئولیتهای او ، طرقی که برای نجات او از آهوا و اسارتها وجود دارد ، راههای وصول انسانی به مراتب کمال انسانی ، جنبه‌های عالی انسانی از فداکاری ، عفو ، ایثار ، ابعاد وجودی انسان ، وجه تمایزش با حیوان و . . . مطرح باشد .

و نیز می‌تواند شامل فلسفه حیات ، راز آفرینش ، مراحل رشد و کمال ، بنای زندگی ، ارزش آن ، راز مرگ و فتای او ، مراحل پرورش شخصیت انسان ، طرق سازندگی و بازسازی او ، ضوابط و اصول برای خودسازی و تحت کنترل درآوردن آهوا و . . . باشد .

عقاید و احکام : بخشی از محتوا باید در زمینه عقاید و احکام و شناخت مکتب باشد ، فارغ التحصیل مدرسه‌ها باید بدانند چرا مذهب برای بشر لازم است ؟ پایه و ارکان دین چیست ! اصول و مبانی توحید ، صفات خدا ، مباحث مربوط به ،

سنتی را که بتحوی برای امروز و فردای ما مفید باشد و با ملاکهای مکتب ما جور درآید پذیرائیم و در محتوای تربیتی خود می‌گنجانیم، ما آنگونه سنتی را میپذیریم که برای سازندگی انسان مؤثر است چه آنها که با اصول و مبانی مذهبی ما سازگار نیست، تشویق به کهنه‌گرایی، سرگرم کردن و در حد بذله‌گوئی و خوشگذرانی ندارد.

۶- روابط و مناسبات : انسان در اجتماع زندگی می‌کند، با افراد جامعه روابط و مناسباتی دارد، تربیت بساید این روابط و مناسبات را بوجهی شایسته ایجاد کند، طرز معاشرت، نوع روابط با پدر و مادر، برادر و خواهر، همسر، کسان و بستگان هم‌کیشان، بیگانگان، و کسانی را که ما بنوعی با آنها در ارتباطیم برای ما معین نماید.

شک نیست که روابط بر اساس نوعی خاص از اخلاق است که برای طرفداران مذهب، اخلاق دینی و برای غیر آنها اخلاق اجتماعی است. این اساس مفاهیم و تعلیمات اخلاقی نقش‌ها و وظیفه‌ها از طریق تربیت باید معین گردد، بر افراد سعه صدر، توسعه نظر رشد و تعالی پیدا کنند،

در این نظام خانواده، واحد بنیانی است، روابط خانوادگی باید بگونه‌ای تفهیم گردد که از استواری و قداستی برخوردار شود، حتی زن از حالت شقی بودن و از خدمت اشاعه مصرف استثمار

ها، تأثیر و تأثر متقابل نیز مطرح خواهد بود.

۴- نظامات اجتماعی: قسمتی از محتوا در زمینه مسائل مربوط به نظامات اجتماعی شامل اجتماع، سیاست، اقتصاد، فرهنگ، تربیت، ارتش حقوق و... است. در این قسمت اصول و ضوابطی که می‌تواند بر بشر حاکم باشد، معنی و مفهوم اجتماع، مشی سیاسی، اصول و ضوابط اقتصادی، جنبه‌ها و ابعاد فرهنگی، اصول و روش تربیت مطرح است.

و هم چنین از حقوق ملی و بین‌المللی از سیاست داخلی و خارجی، از فرهنگ و عناصر آن (فکر، علم، فلسفه، هنر، ادبیات، آداب و رسوم و دیگر یافته‌های اجتماعی) از نوع موضوعگیری‌های انسان در برابر مسائل و حوادث مربوط، بحث بمیان خواهد آمد.

۵- سنن و ارزشها: فرزندان ما باید با آداب و سنن اندیشیده‌ها ارزشهای ارزیابی شده آشنا شوند، باید بدانند چه رسومی در جامعه مطرح است، چه آداب و تشریفات و وجود دارد، چه مناسک و شعائری و...

ما بر اساس طرز فکر اسلامی خود بهر چه که جنبه مایت، قوم‌گرایی، میراث‌آباء و اجداد است دل نمی‌بندیم و تسلیم نمی‌شویم، ولی این امر، بدان معنی نیست که اگر نکات مثبتی در زندگی گذشتگان ما وجود دارد. طرد کنیم. بهر رسمی و بهر

کارگاه و یادرمحیط شهروروستا باشد مثل
بنائی، جوشکاری، تنظیف، بسته بندی
پنچرگیری، تعمیر دستگامها.

۸- آموزش دفاع: ازویژگیهای

تربیت اسلامی، آموزشی نظامی برای
دفاع است: دفاع ازخود، از مکتب خود
وازجان ومال وعرض جامعه خود. براین
اساس بخشی از محتوا باید متوجه آموزش
نظامی وفنون مربوط بآن گردد.

ازمسائل مربوط به این امر تربیت
بدنی است که از طریق ورزشها وتعمیرین-
های گوناگون مورد توجه است.

پرورش تن برای سلامت وقدرت بدن،
یافتن روحیه ای نیرومند وبا نشاط، تمرین
استقامت، کوشش به رشدبدنی، تلاش به
درمان وجبران نارسانیهای بدن، دادن
آگاهیهای لازم برای شرکت در عرصه جهاد
بگونه ای که پیش مکتبی همراه اسلحه باشد
و... مورد نظر است.

۹- آموزش علوم روز: دراین
نظام علم روز، تکنولوژی، گسترش و
توسعه آن براساس پیشرفتهای روز، مورد
نظر است، شاخه های علوم بتناسب استعداد
هاوامکانات در مدارس ودانشگاهها تدریس
میشود بگونه ای که مسلمین از این بابت
کمبود نداشته باشند.

آنچه مهم است، آموزش علم برای
نفس علم نیست، بلکه برای تکامل نفس و
خدمت به بشریت است، براین اساس کسب
علم برای تکاثر طلبی، سلطه جوئی، توسعه
سال بیست ویکم شماره ۲

بیرون آید و برای بازیافتن وظیفه گرانقدر
مادری وساختن انسانهای متعهد، پیشاهنگ،
هدنی، در کانون اصلی رشد وتعالی انسان
آمادگی یابد.

۷- کار و حرفه : در نظام تربیتی
ما، اساس کار براین است که هر کس شغلی
وحرفه ای بیاموزد تا در عین مصرف، بنوعی
تولید هم بکند (تولید مادی یامعنوی)
این آموزش بتناسب شایستگی های خلقتی،
استعدادی وفکری است، اما نوع شغلی با
توجه بآنچه که در جامعه است وبا تأکید
بر آنچه که شدیداً مورد نیاز است، خواهد
بود.

این مشاغل شامل حرفه های گوناگون
از کشاورزی وصنعتی وخدمات وبرمبنای
رسیدن و رسانیدن جامعه بمرحله خود-
کفائی است و نرم محتوا باید بگونه ای
باشد که افراد در جریان هفت سال سوم
زندگی بتوانند وارد بازار کار شوند.

کار، امری اصیل و شریف است، بخشی
از محتوا باید متوجه جهت دادن افراد به
کار باشد، در همه مقاطع تحصیلی آزمایش،
علم وعمل باید توأم گردند ودانش آموزان
ساعاتی از اوقات مدارس را بانجام يك کار
مفید وحتی تولیدی بپردازند، مثلاً دانش آموز
دبستانی هفته ای ۳-۶ ساعت ودانش آموز
راهنمائی ۶-۱۰ ساعت می تواند کار
تولیدی در مدرسه یا در کارگاهها داشته
باشند، کاری تواند از برنامه های ساده
بصورت فردی یا دسته جمعی، در مدرسه یا

بمنظور تربیت افراد نیمه ماهر، استادکار، اداری انجام می‌گیرد و علوم و فنون در حدود ابتدائی در آن مطرح است، تربیت عالی که در آن تخصص مطرح است، و تربیت تکمیلی تا پایان عمر.

برای هر يك از این دوره ها محتوایی متناسب سن و استعداد باید تهیه گردد. فی‌المثل محتوای دوران ابتدائی شامل خواندن، نوشتن، حساب کردن، شناخت مکتب، شناخت طبیعت، تاریخ و جغرافیای کشور، کار دستی، و حرفه‌ای، تربیت بدنی است و برای دوره متوسطه ضمن تکمیل موارد فوق باید از عقاید، عبادات، شناخت انسان و جامعه، اقوام و ملل، نظامات اجتماعی، مسائل اخلاقی، روابط و مناسبات، مسائل کشاورزی، صنعتی، و مسائل مربوط به آنهاست.

فوق برنامه: منابع ما در تدریس به کتب درسی و محتوای رسمی نباید قناعت شود، بلکه مسائلی تحت عنوان فوق برنامه در مدارس باید انجام گیرد، حتی مسائل فوق برنامه نیز می‌تواند شامل آن چیزهایی باشد که ما در مملکت بدانها نیاز مندیم و این متناسب منطقه می‌تواند شامل نساجی، قالی‌بافی، معرق کاری، منبت کاری، شیشه‌گری، لوزکاری، نجاری، حصیربافی، زیلو بافی، بنائی، توزیع برنامه‌های پستی، روزنامه‌نگاری، کارهای امدادی، کشاورزی،

استثمار، حفظ منابع استعماری که با روح اسلام سازگار است، در این محتوا مطرح نیست، آنچه مهم است این است که مسائل بصورت اصیل باید در اختیار گیرد و فرض‌ها و فرضیه‌ها مادام که سازنده نیستند و یا آنچه که در اصلتش تردید وجود دارد، نادیده گرفته خواهند شد، و نیز از گنجاندن فرضیه‌های علمی و مسائلی روشنفکرانه مادام که سرگرم‌کننده باشند و یا سردرگمی، تضاد پدید آورند، خودداری خواهد شد.

۱۰- آموزش زبان: در این نظام

تکیه بر زبان عربی است که زبان مکتب قرآن، علوم و معارف اسلامی است و برای دستیابی منابع اصیل اسلامی چاره‌ای جز این نیست که این زبان را بیاموزیم، و بر این اساس بخشی از محتوا را زبان عربی تشکیل می‌دهد.

در عین اینکه مانعی از این نمی‌بینیم که زبان بیگانه در مدارس تدریس شود یادآور می‌شویم که اگر زبان مادری برای شکوفا کردن استعداد و رفع نیازهای فنی و علمی کافی باشد بهمان کفایت خواهد شد و در آن صورت از زبان بیگانه بعنوان امر ضروری تخصصی مورد نیاز کشور استفاده خواهیم کرد.

مراحل و مقاطع: تربیت کلا در

پنج مرحله انجام می‌گیرد: تربیت خانوادگی که زیر بنائی و اساسی است، تربیت مقدماتی که در آن آموزش‌های اساسی مطرح است، تربیت متوسطه که

تهیه گردد. همین عده با استفاده از نیرو-
های مؤلفان بتدوین کتب درسی مورد نظر
خواهند پرداخت.

نکاتی درباره محتوا :

محتوا به چند نکته توجه داریم : نخست
اینکه محتوا شامل دو بخش تئوری و علمی
باشد . ثانیاً محتوا مستقل از جامعه
نباشد ، سوم اینکه عمل و تئوری با
ایمان توأم باشد ، چهارم اینکه شرایط
امکانات و واقعیت ها مورد نظر باشد
گو اینکه هدفگرائی فراموش نخواهد شد.
پنجم اینکه توزیع آموزشی و محتوا
بتناسب شرایط سن و جنس باشد ، ششم
اینکه در محتوا اخلاق و هدف انسانی هم
مطرح باشد ، هفتم اینکه از ورود چیز-
های سرگرم کننده و زائد خودداری بعمل
آید، هشتم اینکه محتوا تا حدودی نشرده
باشد ، نهم اینکه محتوا براساس چهار-
چوب نظام فکری اسلام باشد. دهم اینکه
همه تعالیم متوجه جهت دادن بسوی الله
باشد ...

محافظة درخت و باغچه شهر ، کمک به
امر رانندگی و راهنمایی ، کتابداری ،
کارهای دلتی ، تعمیرات مدرسه ، نظافت
منطقه ، رنگ آمیزی ، اداره جلسات ،
تشکیل انجمن ها ، برگزاری جشن ها ، ...
باشد .

تهیه محتوا : ابتدا می گوئیم که

از نظر ما سیستم تربیتی غیر متمرکز باشد
و هر منطقه بتناسب نیاز ، آب و هوا ،
وضع جغرافیائی و استراتژیکی برای خود
محتوا ، تهیه و برنامه ریزی کند ، فی المثل
در یک منطقه کشاورزی باید به کشاورزی
بیشتر تکیه شود و در یک موقعیت استرا-
تژیکی به آموزش نظامی ، گو اینکه در
کلیات محتوا همه افراد کشور مشترکند .

در این زمینه ضروری است در هر
منطقه سمیناری از متخصصان و کارشناسان
تشکیل و راجع به مسائل منطقه تصمیم-
گیری و برنامه ریزی شود این تصمیم-
گیری مانع آن نیست که در کل ، اهداف
واحدی تعقیب شود و تنها بتناسب شرایط
و امکانات هر منطقه برنامه های خاصی

بقیه مواظبت از موی سر

برای سلامت موی سر باید قند و شکر و مواد تهیه شده از آنها و نمک و ادویه ،
از رژیم غذایی حذف بشود و حتماً ، باید از هوای گرم - (سشوار) برای خشک کردن
موهیز نمود و اگر با سشوار سر را خشک می کنیم باید محض گرم شدن هوای (سشوار)
آن را خاموش کرد.

